

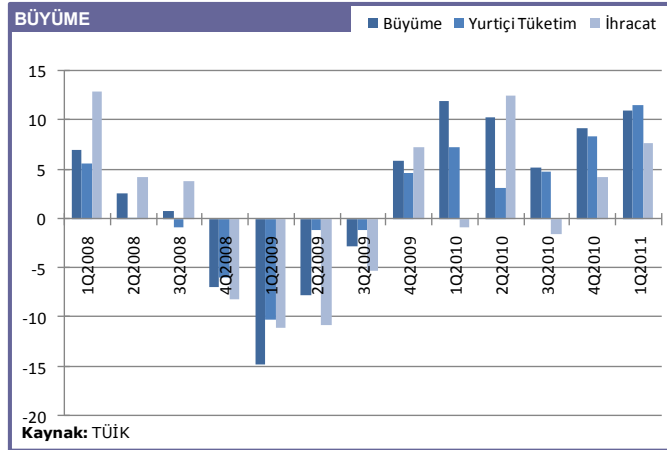
EKONOMİ BÜLTENİ 80

01 Temmuz 2010

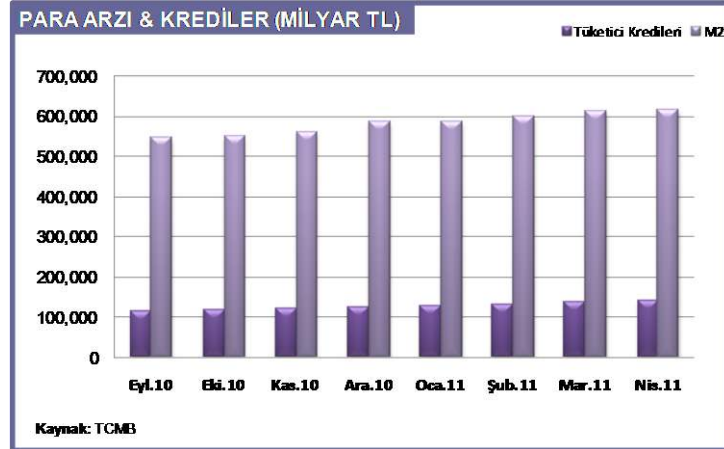
EKONOMİDE ISINMA SÜRÜYOR, İÇ TÜKETİME DİKKAT EDİLMELİ

Türkiye ekonomisi, Çin'i de geride bırakarak 2011'in ilk çeyreğinde %11'lik büyüme kaydetmiştir. Geçen yılın ilk çeyreğinde baz etkisiyle %12 büyüyen Türkiye'nin bu yıl da yüksek oran yakalamasında özellikle iç tüketim etkili olmuştur. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış GSYİH değeri de bir önceki döneme göre %1.4 artış göstererek, bu yılın ilk çeyreğindeki büyümenin baz etkisinden çok, ekonomik aktivitelerdeki artıştan kaynaklandığını ortaya koymuştur.

İç tüketim gücünü koruyor. . .

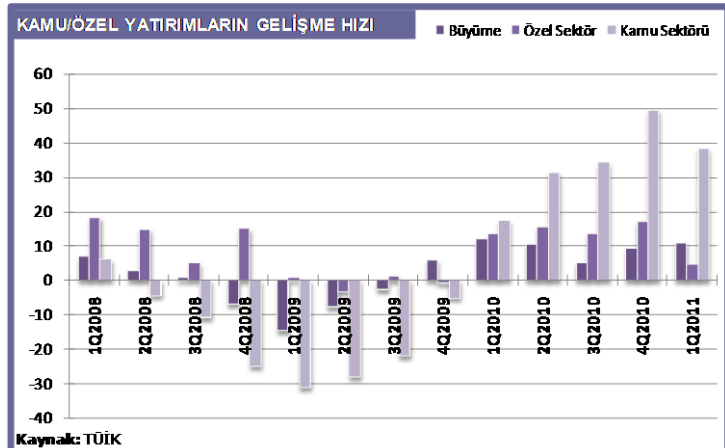

Büyümenin alt kalemlerinde en kritik kalem iç tüketimdir. Buna göre 2010 yılında da büyümenin motoru konumundaki iç tüketim yılın ilk çeyreğinde %11.6 artış göstererek Türkiye ekonomisini sırtlamıştır. Buna bağlı olarak aynı dönemde ithalat %27 artış göstermiş, ihracat artışı ise %7.7'de kalmıştır. Rakamların da ortaya koyduğu üzere büyüme ihracata değil, iç tüketime dayalı sağlanmıştır. Bu noktada önemli riskler mevcuttur. Özellikle ithalatta patlama yaratan bu duruma bağlı olarak cari açık riski sürekli artış göstermektedir. Merkez Bankası'nın krediler üzerinden kontrol altında tutmaya çalıştığı iç tüketimde istenen başarının yakalanamadığı kredilerin izlediği yukarı trendden anlaşılabilmektedir. Bu şartlar altında son olarak BDDK'nın da dahil olduğu tedbir alma sürecine yönelik gereksinim önümüzdeki aylarda da devam edebilir.

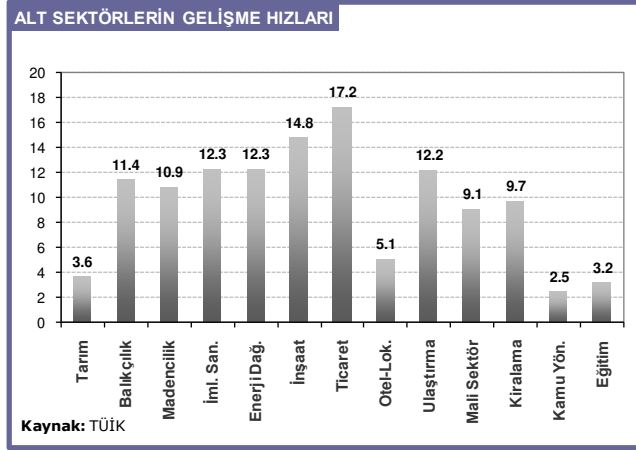
Özel sektör hız kesmiyor. . .

Rakamlardaki dikkat çekici bir diğer unsur özel sektör yatırımlarındaki patlamadır. Nitekim, yılın ilk çeyreğinde özel sektör tüketim harcamalarında %12.1 artış olurken, kamunun tüketim harcamaları artışı %6.7 olarak gerçekleşmiştir. Sabit sermaye yatırımlarının da bu yılın ilk çeyreğinde güçlü bir şekilde arttığı ancak bu artışın büyük bir bölümünün özel sektör tarafından sağlandığı dikkat çekmektedir. Buna göre özel

sektörün yatırımlarındaki artış %38'i aşarken, kamu yatırımlarındaki büyüme %4.9'da kalmıştır. Büyümeye katkılar incelendiğinde ise özel sektör harcamalarının 8.7 puan, kamu harcamalarının 0.7 puan katkıda bulunduğu görülmektedir. Özel sektörün sabit sermaye yatırımları büyümeyi 7.2 puan olarak pozitif etkilerken, kamu yatırımlarının katkısı 0.2 puanda kalmıştır. Büyümeyi olumlu etkileyen yatırımlardaki bu artışın olumsuz tarafı ise dış ticarete ara malı kaleminde görülmektedir. Birçok sektörde üretim için gerekli olan teknolojinin ithal edilmesi sonucunda dış ticaret açığı, dolayısıyla cari işlemler açığı riskli bir boyuta ulaşmıştır. Bu nedenle özellikle bu yıl gündeme gelen teknoloji üretimine yönelik destek adımlarının kararlılıkla devam ettirilmesi gerekmektedir. Aksi durumda büyümede her artış cari açık sorunu olarak geri dönecektir.

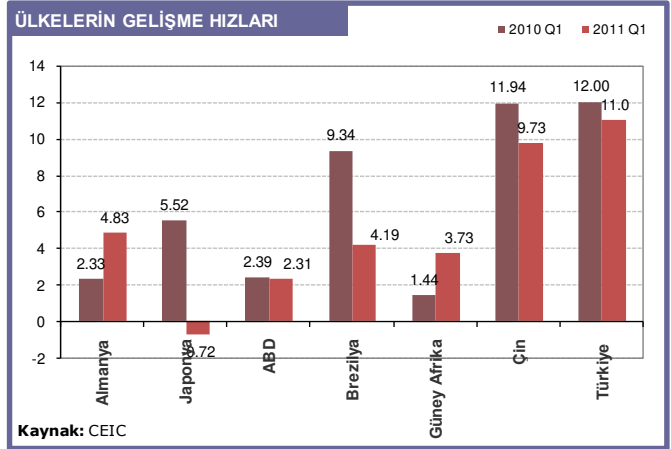
Ticarette artış dikkat çekici. . .

Sanayi kesimi %12.2 oranında büyüme kaydederken, tarım kesimi toplamda %4.1 büyümüştür. Hizmetler sektöründe ise büyüme %10.9'u bulmuştur. Hizmetler sektörüne dahil olan inşaat sektöründe de %14.8'lik gelişim kaydedilmiştir. GSYİH'ya katkılar incelendiğinde ise tarım kesiminin katkısının 0.2 puan, sanayinin 3.4 puan, hizmetler kesiminin ise 7.4 puan olduğu görülmektedir. Alt sektörler itibariyle en hızlı artış toptan ve perakende ticarete %17.2 ile yaşanmıştır. Merkez Bankası'nın ve son olarak BDDK'nın tüketici kredileri üzerine aldığı tedbirlerin ticaretteki bu artışı olumsuz etkilemesi beklenmelidir.

Türkiye parladı. . .

Son yıllarda gösterdiği performans ile dünyanın ikinci büyük ekonomisi haline gelen Çin'in büyüme oranı 2011 yılının ilk çeyreği için %9.73 düzeyinde kalmıştır. Aynı dönemde Türkiye'nin büyüme oranı ise %11 olarak gerçekleşmiştir. Yani Türkiye, ekonomisinde yakaladığı yüksek büyüme oranı ile sadece sınıfındaki ülkeleri geride bırakmamış, aynı zamanda büyüme hızında dünyanın lideri konumundaki Çin'i de geçmiştir. Bu başarı, önümüzdeki dönemde Türkiye'ye yabancı ilgisinin daha yüksek bir düzeyde seyretmesine neden olabilecektir. Nitekim, küresel yatırımcıların aynı grupta değerlendirdiği Brezilya ve Güney Afrika'da büyüme sırasıyla %4.19 ve %3.73 oranında kalmıştır.

2011'in ikinci çeyreği önemli. . .

Yılın ilk çeyreğinde, Euro Bölgesi'nin borç krizi, Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da meydana gelen ayaklanmalar ve içeride ekonomik ısınmaya yönelik alınan tedbirlere karşın iyi bir performans ortaya koyan Türkiye, 2011 yılının ikinci yarısında bu unsurların etkisini daha fazla hissedebilir. Özellikle büyümenin motoru konumundaki iç tüketimi sınırlandırmaya yönelik Merkez Bankası'nın aldığı tedbirler büyümenin hızını yavaşlatabilir. Daha önceki raporlarımızda belirttiğimiz üzere gecikmeli olarak büyüme rakamlarına yansıtacağına düşündüğümüz bu tedbirlerin etkisi 2011'in 2. ve 3. çeyrek rakamlarında görülebilir. Bu nedenle, OKFRAM olarak, **2011 yılının 2. çeyreğinden itibaren cari açığa yönelik tedbirlerin büyüme üzerindeki etkilerinin daha fazla hissedileceğini düşünmekteyiz. Büyüme ve cari açık arasında sağlıklı bir denge kurulması için teknoloji yatırımlarına destek verilmesi gerektiğini düşünmekteyiz.**